

Bomen & BEA

Ten behoeve van het Inrichtingsontwerp Openbare Ruimte (IPOR) is voor veel bestaande bomen gekeken naar hun inpasbaarheid in de plannen. Hiervoor is het Stedenbouwkundig Voorontwerp als uitgangspunt genomen. Hieronder zijn enkele van de bestaande houtopstanden in Haansberg Oost met een kleur gemarkeerd. In deze paragraaf wordt per houtopstand stil gestaan bij de overwegingen in relatie tot inpasbaarheid.

Stedenbouwkundig Voorlopig Ontwerp (S-VO)

Voor het Ontwerp Inrichtingsplan Openbare Ruimte (IPOR) is het Stedenbouwkundig Voorlopig Ontwerp (S-VO) als uitgangspunt gehanteerd (conform kaders raad 17-2-2025). Binnen dit kader is onderzocht in hoeverre bestaande houtopstanden konden worden behouden. Dit heeft ertoe geleid dat de geel, blauw en oranje (nabij geel) gemarkeerde bomen grotendeels konden worden ingepast in de nieuwe stedenbouwkundige structuur.

De paars, rood en oranje (nabij rood en blauw) gemarkeerde houtopstanden zijn in het S-VO aangemerkt als te verwijderen, in relatie tot de geplande nieuwbouw (projectie van nieuwe woningen en bijbehorende infra inclusief werkzaamheden binnen de kroonprojecties van de bomen). Wel is onderzocht of één van deze twee groepen behouden kon blijven.

Op basis van een onderlinge vergelijking van de rood en blauw gemarkeerde bomen, waarbij kwaliteit en biodiversiteitswaarde als beoordelingscriteria zijn gehanteerd, is destijds besloten de blauw gemarkeerde bomen te behouden. De drie oranje gemarkeerde bomen zijn aangemerkt als te verwijderen in verband met de realisatie van parkeerplaatsen.

Daarnaast is destijds besloten de paars gemarkeerde bomen te verwijderen. Dit besluit is genomen in relatie tot de voortzetting van de voetpadenstructuur en omdat deze in de beschermingszone (5m) van het waterschap staan.

Verkeersaansluitingen en nutsvoorzieningen

Binnen het plangebied worden vijf verkeersaansluitingen gerealiseerd, met bijbehorende nuts- en leidingentracés, in de vorm van inpridders op Haansberg (straat) en Sander.

De aanleg van deze aansluitingen en de daarmee samenhangende ondergrondse infrastructuur vereist ingrijpende werkzaamheden en ruimtebeslag binnen de bestaande groeizones van de aanwezige bomen. Als gevolg hiervan kunnen de betreffende (eiken)bomen niet worden behouden en zijn deze, vanwege hun vergunningplichtige status, opgenomen als te verwijderen.

Ontwerp Inrichtingsplan Openbare Ruimte (IPOR)

In de verdere ontwerpfases van het IPOR is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de staat van het aanwezige groen en de mogelijkheden voor inpassing binnen de verschillende ontwerpstadia. Dit onderzoek is ondersteund door bijbehorende overleg- en dialoogmomenten. In dit kader zijn onder andere de paars gemarkeerde bomen, die in het S-VO reeds als te verwijderen waren aangemerkt, opnieuw in beschouwing genomen.

Kabels en leidingen

Gedurende de ontwerpfases zijn tevens de plannen voor de aanleg van kabels en leidingen uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in de situering van een leidingentracé over de volledige lengte langs de A-watgang aan de oostzijde van het plangebied. Voor de realisatie hiervan dient over een breedte van 5,00 meter tot een diepte van 1,00m te worden ontgraven. De paars gemarkeerde bomen bevinden zich gedeeltelijk binnen dit toekomstige tracé. Door de graafwerkzaamheden ten behoeve van dit nutstracé wordt dusdanig veel schade aangericht aan de bomen en hun wortels dat dit grote nadelige gevolgen heeft voor bomen, waaronder de levensverwachting en de stabiliteit van de bomen. Dit betekent dat de bomen, die in het S-VO reeds als te verwijderen waren aangemerkt, ook in het IPOR zijn opgenomen als te verwijderen.

Waterberging

In het S-VO is in het kader van de waterbergingsopgave uitgegaan dat er in de openbare ruimte een bergingscapaciteit van 60 mm +10 mm extra neerslag per m2 verharding gerealiseerd moet worden. Om aan deze opgave te voldoen is voorzien in de aanleg van wadi's binnen het plangebied. Een belangrijk uitgangspunt tijdens het S-VO was dat enkel de neerslag die in de openbare ruimte viel hierin geborgen diende te worden.

De uiteindelijke situering en vormgeving van de wadi's in het IPOR zijn tot stand gekomen in nauwe afstemming met het waterschap. Uitgangspunt hierbij is het principe dat hemelwater zo veel mogelijk op of nabij de locatie waar de neerslag valt wordt geborgen en geïnfiltreerd. Voor de berekening van de benodigde waterberging is gebruik gemaakt van diverse scenario's. Onder andere een 'ideaal' scenario waarbij enkel neerslag uit de openbare ruimte in de openbare ruimte wordt geborgen en een 'worst-case-scenario' waarbij alle neerslag uit het hele plangebied (inclusief particuliere gronden) in de openbare ruimte wordt geborgen. Tijdens het IPOR is voorgesorteerd op dit worst-case-scenario door grotere ondiepere wadi's te creëren.

Aanvullend zullen verschillende soorten in deze houtopstand het door de wijziging in groeiruimte en -omstandigheden op lange termijn ook niet overleven. Met andere woorden, niet alle soorten kunnen goed tegen de extreme schommelingen tussen droog en nat. De bestaande soorten kunnen niet langdurig met hun wortels in het water staan. Vanwege de opzet om water langdurig te bergen wordt de leegloper 0,10m boven de wadi bodem aangelegd. Als bomen blijven staan en ze dus afstervende wortels krijgen wordt de kans dat ze omvallen erg groot. De schade aan de nieuw te bouwen huizen zal dan enorm zijn.

De benodigde ruimte voor deze waterbergingsvoorzieningen leidt ertoe dat de betreffende bomen niet kunnen worden ingepast en derhalve als te verwijderen zijn opgenomen.

Rijloper en Watergang

De geel gemarkeerde bomen konden niet worden behouden als gevolg van diverse ruimtelijke en functionele ingrepen binnen het plangebied. In de eerste plaats leidt het aanleggen van de rijloper al tot benodigde kap van een drietal bomen.

Voorts is in het ontwerp voorzien in de aanleg van milieustraten in de vorm van ondergrondse afvalcontainers. De situering hiervan conflicteert met de standplaatsen van de geel gemarkeerde bomen.

Ook heeft een her situering van de parkeerplaatsen plaatsgevonden, omdat in de oorspronkelijke opzet niet werd voldaan aan de gestelde eisen ten aanzien van de maximale loopafstanden tot de woningen. De noodzakelijke aanpassing van de parkeerstructuur leidt eveneens tot een onverenigbaarheid met het behoud van de geel gemarkeerde bomen, waardoor deze als te verwijderen zijn opgenomen. Onder deze parkeervakken worden bergingskratten aangelegd. Doordat die onder de kroonprojectie komen en er daardoor 0,60m diep gegraven moet worden gaan er teveel wortels verloren om de bomen te kunnen laten overleven. Het verbinden van deze kratten met de wadi's door middel van de aanleg van hemelwaterriool zorgt ook dat er op diverse plaatsen bomen niet behouden kunnen worden.

Tot slot is in het kader van de herinrichting de B-watergang aangepast, waarbij een deel van de watergang wordt gedempt en een duiker onder de nieuwe rijloper wordt aangelegd. Deze ingreep vereist aanvullende ondergrondse werkzaamheden en ruimtebeslag, waardoor behoud van de betreffende bomen niet mogelijk is.